

1973 | 6

VII. évfolyam 6. szám
A nógrádi nemzetiségek
életéről

Sokszemközt a bejárókkal

Riportnovella egy asszony
egy napjáról

Szocialista
brigádvetélkedők
Salgótarjánban

●
Bereczky Loránd:
Képzőművészet,
mecénálás, közönség

●
A Nógrádi Nemzeti Intézet

Nógrád-honti históriák
az államosításról

●
Riportdráma Salgótarjánról

PALÓCFÖLD

A visszatekintő, tapasztalatadó összegzés örökkön nemeseítő felelőssége és nem az ünneplő gyertyagyújtás hivalkodó kényszere indította a gondolatot, hogy itt és most – ha csak jelképesen is – egyenleget vonjunk el-múlt évi munkánk eredményei és kudarcai között. Az ok: e hatodik számunk megjelentével zárul a Palócföld megújulásának első éve. És bár a „mérlegkészítés” kulisszák mögé tartozó feladat elsősorban; hogy konturjai mégis cimoldalra kerülnek, azzal már első lépésünk-
kor rögzített álláspontunkat nyomatékosítanánk: nem formálisan apellálunk az olvasói közvéleményre.

Arra a közvéleményre, amely a lap körül minden elő-zőnél távolabbra gyűrűzik, egyre erősödő hanggal fejezi ki önmagát. Igazolja ezt az alapos megelégedésünket az el nem kelt példányok (az ún. remittenda) folyton kisebbedő aránya, igazolja, hogy egy év leforgása alatt megduplázódott az előfizetők száma, és igazolja a szó-beli-írásbeli kifogások sokasága is: miért nem kapható a Palócföld megyénk ebben vagy abban a községében – és Budapesten és Szegeden és Miskolcon és Debrecenben. Mindez önmagáért szól; miként nem maradhat említetlenül az sem, hogy talán éppen a munkásolvasók

IRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALOMPOLITIKAI FOLYÓIRAT

és az ifjúság megnyerésében nem értük el a kívánt eredményt. Hangsúlyozott törekvésünk ellenére.

S ez utóbbi gond már – terjesztési problémáinkat nem tekintve – a lap tematikai-tartalmi-műfaji minőségét igényli.

Hitünk szerint – és e hitünket mértékadó vélemények is erősítene – közelebb került a Palócföld mai társadalmunk, a megyei valóság aktuális lényegi kérdéseinek problémafeltáró vizsgálatához. Felelős szerkesztőségi munkával és bővülő szerzőgárdával teremtve lehetőséget, hogy szocialista jelenünk és hagyományaink elkötelezett és minél sokoldalúbb tükröztetése valóban közérdekű folyóiratot eredményezzen. És ha mindehhez önkritika járulhat, akkor essen szó arról, hogy hiányérzetünk forrása – nem töltöttük ki a „munkásközpontúság” elképzeléseink szerint megszabott kereteit: sem tematikai következetességben, sem műfaji sokoldalúságban, sem nyelvi közvetlenségben.

Járuljon pedig ehhez vallomásszerűen még egy kudarcunk beismerése: ez a megjelenés pontatlansága. Amire nem találni ugyan az olvasót, az előfizetőt kellően meggyőző okot, magyarázatul mégis annyit talán, hogy a szerkesztőségi kollektívát új feladatok elé állító új megjelenési feltételekhez nehezítő körülményként járult a felelős szerkesztő csaknem féléves kényszerű távolléte.

Kedves Olvasónk!

Mint ahogy minden holnap a jobbat, tisztábbat nemesebbet és szebbet teremtés lehetőségét és szükséges benső kényszerét ébreszti ránk, szerkesztőségünk is azal a meggyőződéssel ajánlja figyelmébe e számunkat – jelenünket és múltunkat –, hogy az új év Palócföldje még inkább közérdeklődést keltő, közmegelegedést kiváltó folyóirattá munkálódik.

E remény maradéktalan kiteljesedésében bízva kíván jó egészséget, békés, közéletben és magánéletben egyaránt sikeres, boldog új évet

a szerkesztőség valamennyi tagja nevében
Kassai-Végh Miklós

PALÓCFÖLD

IRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALOMPOLITIKAI FOLYÓIRAT

A NÓGRÁD MEGYEI TANÁCS MŰVELŐDÉSÜGYI OSZTÁLYÁNAK FOLYÓIRATA

Megjelenik két havonta

Felelős szerkesztő Kassai-Végh Miklós

A szerkesztőség tagjai: Csongrády Béla, Czinke Ferenc, Kerekes László, Kiss Aurél, Kojnok Nándor, Schneider Miklós.

Kiadja: a Nógrád megyei Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Vida Edit. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a postahivatalokban. A szerkesztőség címe: 3100. Salgótarján. Nógrád megyei Tanács Művelődésügyi Osztálya. Egyes szám ára 5 Ft. Előfizetési díj fél évre 15, egy évre 30 Ft.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

73 6745 NyV Balassagyarmat 1000+100 db. Fv.: Peller Gábor

1973 | 6

VII. évfolyam 6. szám

Tartalom

VÁLTOZÓ VALÓSÁGUNK

- 3 Szalánczay György: Nemzetiségek Nógrádban
- 5 V. Kiss Mária: Kétlakiak
- 7 Zengő Árpád: Város és főiskolája
- 8 Erdős István: Nehéz nap (riportnovella)
- 11 Brigádvetédek '72-'73 (V. K. M.)

MŰVÉSZET ÉS KÖZÖNSÉGE

- 12 Bereczky Loránd: Képzőművészet, mecénálás, közönség

SZÉPIRODALOM

- 15 Páhi Péter: Lefekvés előtt
- 15 Bartha László: Vereb Mari negyven pengője
- 17 Eőssi K. Sándor: Pályaválasztás, Levél, Egy napihír, Előkelő vendég
- 17 Nagy István: Egyszer magához ölel
- 18 Nap Fábián: A malom

HAGYOMÁNY

- 19 Belitzky János: Nógrádi pedagógiai gondolkodók (1742-1848)
- 20 Leblanc Zsoltné: Nógrádi Nemzeti Intézet
- 22 Tóth Elemér: Nógrád-honti históriák az államosításról

KÖRKÉP

- 24 Magyar Hét, Linz (dr. Vayerné Zibolen Ágnes)
- 25 Iványi Ödön tárlatáról (Baranyi Judit)
- 25 Láng és tövis (Barna Tibor)
- 26 Szocialista irodalmak panorámája (Csongrády Béla)
- 27 Czakó Gábor: Indulatos jelentések (Kiss Aurél)
- 28 Gera György: Terelőút (Horpácsi Sándor)
- 28 Szakmabelieknek és laikusoknak (Szatmári Béla)
- 29 Két múzeumi kiadványról (Schneider Miklós)
- 30 A dramatizált történelem (H. S.)

A címloldalon Borsos Miklós: Derkovits, a hátsó borítón Somogyi József: Felszabadulási emlékmű.